

ATT SYNLIGGÖRA ETT AKADEMISKT SPRÅK

ENHETEN FÖR AKADEMISKT SPRÅK (ASK)

www.ask.gu.se

Åsa Jonsén asa.jonsen@gu.se

En workshop för personal på institutionen för språk och litteraturer, Göteborgs universitet, 2017-03-29

Enheten för akademiskt språk - ASK

ASKs webbplats: ask.gu.se

[Kontakta ASK](#) för förfrågningar om samverkan

Vår aktivitet i GUL, för studenter

[Akademiskt språk för studenter vid Humanistiska fakulteten](#)

[Academic Language at the Faculty of Arts](#)

Språkhandledare vid Humanistiska fakulteten

[Joel Duncan](#) (engelska)

[Carl Engwall](#) (svenska)

Akademiska texter

...förväntas enligt Ask (2007:16) innehålla tydliga tecken på

- kritisk-analytisk kompetens,
- akademiska textkonventioner,
- lyhördhet för stil- och skriftspråkskonventioner.

Hur uppnås detta?

Vad utmärker en akademisk text?

Vad säger handböckerna om den akademiska stilen?

Skriftspråklighet

Saklighet

Opersonlighet

Formfasthet

Klarhet

(Ask, 2011)

Precist

Objektivt

Sammanhängande

Ekonomiskt

Klart

Korrekt

(Metakommunicerande)

(Rienecker & Stray Jørgensen, 2014)

Formellt

Sakligt

Språkligt korrekt

Exakt

Precist

(Strömquist, 2014)

Typical features

Correct

Formal

Objective

Transparent

Coherent

Analytical

Explicit

(Björk & Räisänen, 2003;

Swales & Feak, 2012)

Akademiska texter

Studenter behöver få en modelltext förklarad och se de olika bearbetningsstegen.

Men jag fick
minsann klara
mig själv!

Hur synliggör man vägen från kladdpapper till presentationstext?

Akademiska texter

Skriv för att lära! Skrivandet kan i sig vara ett verktyg för att tänka och tillägna sig kunskap; det behöver inte bara vara ett kontrollverktyg för att läraren skall se att studenten har lärt sig.

Idag

- 3 konkreta övningar att väva in i studenternas ordinarie textproduktion
 - Textgenererande tekniker och tankeskrivande/presentationsskrivande
 - Referatteknik: referatmarkörer och hur källor används i den egna texten
 - Sambandsord – skapa sammanhang i texten
- Diskussion

ÖVNING ATT GÖRA MED STUDENTERNA

Brainstorming

Tankekartor (mindmaps)

Snabbskrivning

Grafiska displayer (såsom tabeller)

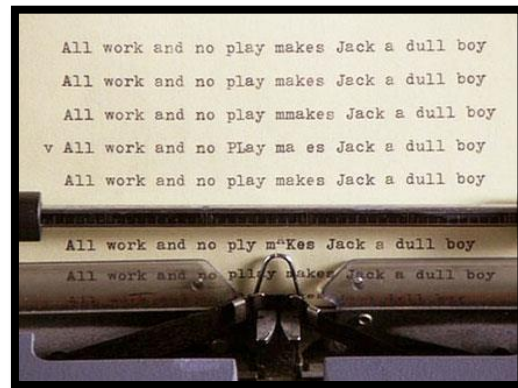
(Fler tekniker i Rienecker & Stray Jørgensen 2014)

Tankeskrivande

Presentationsskrivande

(Dysthe , Hertzberg & Løkensgard Hoel 2011, s. 42-51)

Ur *The Shining* (1980)

ÖVNING ATT GÖRA MED STUDENTERNA

Ett effektivt referat:

Material: Vetenskapliga texter som i sig använder andra källor. Lista med referatmarkörer.

Två steg:

1. Förklara källors olika "vikt" genom (**autentiska**) exempel. Diskutera vad författaren gör (introducerar, sammanfattar, undersöker? Vad betyder det för texten?) och hur författaren själv använder källor.
2. Därefter får studenterna titta på de texter de skall använda i sin uppgift och fundera över vad författarna gör, hur källorna kan introduceras och vilken information som är av vikt. (Hur viktig är denna källa för min text? Vad kan jag göra med den? Vad behöver min läsare veta förutom ren källhänvisning?)

Referatteknik

Andersson (2014) **skriver** att ...
... **enligt** Andersson (2014)

bekräftar	bevisar	fastställer	motbevisar	påvisar
konstaterar	hävdar	anser	understryker	
rekommenderar	föreslår	framhäver	försvarar	avvisar
stödjer	utmanar	tvivlar på	ifrågasätter	
kommenterar	beskriver	noterar	uppger	belyser
definierar	diskuterar	poängterar		

Nyansskillnader?

Möjligen? Kanske? Skulle? Kunde?

Referatteknik

Vad är viktigt för läsarens förståelse av texten? Hur används och anges källor i texterna?

1. Datortäthet är i sig ingen garanti för höga studieresultat (Smith, 2016).

Ren fakta: det kanske inte är huvudpoängen i stycket, eller bara ett av flera exempel. Författaren "göms" i parenteser eller i en fotnot.

2. Nyligen bekräftades i en storskalig studie att datortäthet i sig inte är någon garanti för höga studieresultat (Smith, 2016).

Kanske är det viktigt att påpeka att detta är helt färskt resultat? Kanske har mindre studier gjorts förut, och man har sett tendenser, men nu finns siffror från ett större område?

Referatteknik

3. Smith (2016) **rapporterar** däremot att datortäthet i sig inte är någon garanti för höga studieresultat.

Kanske är det viktigt att just Smith gjorde denna studie eftersom resultatet motsäger vad forskare tidigare har trott? Kanske vill du tydligt visa två olika forskares rakt motsatta resultat?

4. I en mycket uppmärksammas studie av brittiska tonåringars datorvanor visade Robert Smith (2016) att datortäthet i sig inte är någon garanti för höga studieresultat.

Detta kanske är din allra viktigaste källa som tydligt stödjer dina argument, eller så har den verkligen förändrat synen på något i forskarvärlden. Smith kanske är en av de mest framstående forskarna inom ditt område och bör presenteras? Läsaren kanske behöver mycket information för att förstå hur viktig källan faktiskt är.

Referatteknik

Syftet med övningen:

- Studenten får öva på att förstå och använda olika referatmarkörer.
- Studenten får öva på att avgöra hur mycket (och *vilken sorts*) extra information som skall in i den egna texten (att “Lev Semjonovitj Vygotskij föddes den 17 november 1896 i Orsja i guvernementet Mogiljov, Kejsardömet Ryssland” hör inte hemma i en uppsats om barns lärande).
- Studenten får öva på att skriva referat som är självständigt, och inte ligger för nära källans ord, genom att bygga upp texten och inte bara stapla referat på referat. Alla referat (och citat) skall introduceras eller förklaras – ha ett sammanhang.
- Studenten får öva på att bedöma vilken vikt de faktiskt kan lägga vid en källa de vill använda och fundera över hur källor bidrar till diskussionen i den egna texten.
- Denna övning kan också byggas på med exempel på hur man använder flera källor i samma mening/stycke, och hur man varvar detta med sin egen röst.

Att skapa sammanhang i text

ÖVNING ATT GÖRA MED STUDENTERNA

Skapa sammanhang i text: sambandsord

Material: Exempelvis studenternas **diskussionsdel**, **exempelt** som analyseras (*egengjord analys* eller **videomaterial**) och **listor med [sambandsord](#), [referatmarkörer](#)** och eventuellt **[förslag på metatext](#)**.

Övning i arbetet med diskussionsdelen:

1. Titta på videomaterial och/eller analysera en exempelt tillsammans med studenterna.
2. Förklara stödmaterialet: lista med [referatmarkörer](#) (välj gärna ut de 10-15 verb du tycker är allra mest användbara och förklara hur de används) och [sambandsord](#) samt [Frasbankens förslag](#) på metatext i diskussionsdelen.
3. Låt studenterna experimentera med sin egen text, prova att infoga eller byta ut sambandsord och referatmarkörer, skapa egna textstycken utifrån given metatext.

Att skapa sammanhang i text

ÖVNING ATT GÖRA MED STUDENTERNA

Skapa sammanhang i text: sambandsord

Syfte:

- Förstå vilka byggstenar som gör vad i en text. Mycket i akademisk text följer mönster, men detta mönster måste visas för studenten. Här finns också möjlighet att uppmärksamma önskade stildrag.
- Öva på att skapa sammanhang ("röd tråd"), koppla till tidigare forskning *och* till egna resultat med hjälp av sambandsord, metatext och referatmarkörer.
- Öva på vad som händer med texten beroende på vilka sambandsord och referatmarkörer som används.

Akademiskt skrivande

GRUPPDISKUSSION

- Vad finns idag i de kurser du är involverad i?
- Hur skulle dessa övningar kunna användas i ditt ämne?
Skulle något behöva ändras?
- Är det något du saknar?

Digitala resurser

Digitala resurser

[Att läsa, skriva och förstå akademiska texter](#) är en introduktion till akademiskt skrivande. Föreläsningen är indelad i 10 filmklipp och den sammanlagda speltiden är ca 90 minuter. Språkhandledare Åsa Jonsén berättar och visar exempel.

ASKs språkhandledare Lina Larssons föreläsning om akademiskt skrivande. Klicka på länkarna nedan för att se klippen.

[Del 1: Skrivuppgiften](#)

[Del 2: Den akademiska texten](#)

[Del 3: Att citera och referera](#)

Referenslista

Ask, S. (2007). *Vägar till ett akademiskt skriftspråk* (Acta Wexionensia ; 115). Växjö: Växjö University Press.

Ask, S. (2011). *Hållbara texter : Grunderna i formellt skrivande* (2., [rev. och utök.] uppl.. ed.). Stockholm: Liber.

Björk, L., & Räsänen, C. (2003). *Academic writing : A university writing course* (3. [rev.] ed.). Lund: Studentlitteratur.

Dysthe, O., Hertzberg, F., & Hoel, T. (2011). *Skriva för att lära : Skrivande i högre utbildning* (2., [rev.] uppl.. ed.). Lund: Studentlitteratur.

Rienecker, L. & Stray Jörgensen, P. (2014). *Att skriva en bra uppsats* (3., omarb. uppl.. ed.). Lund: Liber.

Strömquist, S. (2014). *Uppsatshandboken : Råd och regler för utformningen av examensarbeten och vetenskapliga uppsatser* (6., [utök., uppdaterade och förtydligade] uppl.. ed.). Uppsala: Hallgren & Fallgren.

Swales, J., & Feak, C. (2012). *Academic writing for graduate students : Essential tasks and skills* (3., [rev. and expanded] ed., Michigan series in English for academic & professional purposes). Ann Arbor: The University of Michigan Press.